

Samenwerkingsovereenkomst Sportvisserij Loodvrij 2025-2029

Partijen

1. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, namens deze, J. Sloomaker, directeur-generaal Water en Bodem, hierna te noemen: I &W;
2. De Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, namens deze, M. Sonnema, directeur-generaal Volksgezondheid, hierna te noemen: VWS;
3. De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, namens deze, D.L.M. Slangen, waarnemend directeur-generaal Natuur, Visserij en Landelijk gebied, hierna te noemen: LNVN.

Partijen genoemd onder 1 tot en met 3 ieder handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden;

4. Unie van Waterschappen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door Sander Mager (vicevoorzitter);
5. Sportvisserij Nederland, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door Rosetta Kooistra (directeur)
6. Korda Europe, als lid van de [European Fishing Tackle and Trade Association \(EFTTA\)](#) mede de sportvishandel in bredere zin vertegenwoordigend, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door Maurice Keulen (managing director)

Partijen genoemd onder nummer 1 tot en met 6 hierna samen te noemen: 'Partijen'. Afzonderlijk worden Partijen aangeduid als 'Partij'.

Overwegingen

- Lood is een zwaar metaal en een gevaarlijke chemische stof die onwenselijk is in het milieu en schadelijk is voor de volksgezondheid. Lood wordt door veel sport vissers gebruikt als verzwarende aan de vislijn in, in kunsttaas en in voerkorven in zoet-en zout water.
- Waar lood gebruikt wordt, blijft ook lood achter: bijvoorbeeld door verlies van lijnen met Vislood door obstakels onder water. Vooral gezien het aantal sport vissers in Nederland is dit onwenselijk voor de waterkwaliteit, het leven in en om het water en uiteindelijk de voedselketen.
- Er zijn ernstige en directe gezondheidsrisico's verbonden aan het gebruik en verwerken van lood. Blootstelling aan lood heeft negatieve effecten op onder andere de hersenontwikkeling, het zenuwstelsel, de vruchtbaarheid, de bloeddruk en de nierfunctie. Contact met lood kan zich voordoen via de huid, maar ook via de slijmvliezen bij het dichtbijten van loodhageltjes of via de luchtwegen indien lood wordt gesmolten en gegoten. Bij het gieten van lood komen schadelijke looddampen vrij die onbedoeld kunnen worden ingeademd of kunnen neerslaan in de omgeving.
- Met de in 2018 tot stand gekomen Green Deal Sportvisserij Loodvrij¹ (hierna: Green Deal) is een grote eerste

¹ Zie voor de Green Deal Sportvisserij Loodvrij www.greendeals.nl/sites/default/files/downloads/GD222-dealtekst-Sportvisserij-Loodvrij.pdf

stap gezet in de bewustwording van de risico's van het gebruik van lood en is een gedragsverandering van sportvissers in gang gezet. Met de Green Deal werd gestreefd naar het stopzetten van het gebruik van lood, inclusief het zelf verwerken van lood, binnen 10 jaar na ondertekening in 2027. De Green Deal is per 31 december 2021 afgelopen en opgevolgd door de Samenwerkingsovereenkomst Sportvisserij Loodvrij 2022-2024².

- Het gebruik van loodalternatieven is tussen 2018 en 2023 gestegen, mede door de inspanningen van de samenwerkingspartners van deze overeenkomsten. Over deze periode steeg het gebruik van het aandeel loodalternatieven in zoet water van 2 % naar 14 % en in zout water van 6 % naar 19%. Het aantal sportvissers dat jaarlijks met een Loodvervanger heeft gevist is gestegen van 116.000 in 2017 naar 311.000 in 2021³. Ondanks de vooruitgang die sinds 2018 is geboekt, is het einddoel van een loodvrije sportvisserij nog niet in zicht.
- Partijen willen gezamenlijk verder werken aan een loodvrije sportvisserij. Daarbij komt de focus te liggen op het continueren (en waar nodig verbeteren) van de communicatiestrategie gericht op bewustwording van de gevolgen van loodgebruik bij sportvissers en de inzet om op Europees niveau maatregelen te bevorderen omtrent het terugdringen van het gebruik van Vislood. Daarnaast bezien Partijen hoe de transitie naar loodvrij vissen versneld kan worden.
- Partijen bundelen hun krachten waarbij zij rekening houden met ieders rol en verantwoordelijkheid bij het streven naar de reductie van het gebruik van Vislood en de transitie naar loodvrij vissen.
- Het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA) heeft in 2021 op verzoek van de Europese Commissie een restrictievoorstel⁴ uitgewerkt inzake de verkoop en het gebruik van lood en loodverbindingen in munitie voor outdoor schieten en in visgerei. ECHA adviseert de verkoop en het gebruik van Vislood aan banden te leggen. Met dit advies is een traject gestart om te komen tot een mogelijk Europees verbod op Vislood. Dit traject wordt door alle Partijen toegejuicht en beschouwd als de meest effectieve manier om loodgebruik in de sportvisserij terug te dringen in Europees verband.
- Naar verwachting wordt in de eerste helft van 2025 een voorstel tot een Europees verbod gepresenteerd. Naar verwachting resulteert dit in een loodverbod per 2029.
- In relevante internationale contacten wordt gespeeld of er samenwerkingsmogelijkheden zijn om de transitie naar een loodvrije sportvisserij te bespoedigen
- Parallel aan het traject naar een Europees verbod bevorderen Partijen de transitie naar loodvrij vissen door het draagvlak hiervoor verder te vergroten en hun doelstellingen (artikel 2 van deze overeenkomst) te vertalen in concrete acties, zoals pilots, evenementen en communicatie naar de doelgroepen.

² [Sportvisserij Nederland - Samenwerkingsovereenkomst Sportvisserij Loodvrij 2022-2024](#)

³ Bron tweejaarlijks onderzoek loodgebruik CVO/WMR: [Loodverlies en het gebruik van loodvervangers in de sportvisserij: Analyses van de Logboek Surveys 2017-2023 — Research@WUR](#)

⁴ Zie voor het restrictievoorstel <https://echa.europa.eu/nl/registry-of-restriction-intentions/-/dislist/details/0b0236e1840159e6>

- Verder dragen Partijen er zorg voor dat het reduceren van het loodgebruik niet leidt tot de omslag naar andere materialen die de volksgezondheid en het milieu belasten. Daarom wordt in ieder geval het gebruik van producten van ijzer, beton, steen, glas en wolfram (tungsten) gepromoot en gestimuleerd in de communicatie en worden ongewenste alternatieven van bijvoorbeeld zink, tin en koper afgeraden.
- Gelet op het voorgaande leggen Partijen in deze samenwerkingsovereenkomst hun afspraken vast.

CONCEPT

Partijen komen het volgende overeen:

I. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze samenwerkingsovereenkomst wordt verstaan onder:

- a. "Loodvervangers": alternatieve, niet-loodhoudende vervangers voor Vislood;
- b. "Vislood": stuk lood dat gebruikt wordt om vislijnen, kunstaas of voerkorven te verzwaren;
- c. "Loodverlies": het verlies van loodhoudende gewichten tijdens het vissen
- d. "Vistrip: een activiteit waarbij een sportvisser tijdens één aaneengesloten tijdsperiode vist, ongeacht de duur

Artikel 2. Doelstelling

1. Partijen streven ernaar dat het gebruik van lood – ter verzwarende van de lijn, in kunstaas en in voerkorven – in de sportvisserij, inclusief het zelf verwerken van lood tot Vislood, zoveel mogelijk wordt verminderd, met als einddoel dat het gebruik van Vislood in de Nederlandse wateren uiterlijk in 2029 is gestopt.
2. Partijen zetten zich gezamenlijk in om gedurende de looptijd van deze samenwerkingsovereenkomst het Loodverlies per sportvisser verder te reduceren en het gebruik van Vislood verder te laten afnemen:
 - door een toename van het aantal sportvissers dat gebruik maakt van Loodvervangers, en
 - door een toename van het aantal Vistrips waar gebruik wordt gemaakt van Loodvervangers.
3. Partijen streven ernaar om op Europees niveau een reductie van het loodgebruik in de sportvisserij te realiseren.
4. Daarnaast zetten Partijen ook gezamenlijk en ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, daar waar kansen liggen, aanvullende stappen om uiterlijk in 2029 tot een loodvrije sportvisserij te komen.
5. Partijen organiseren hun samenwerkingen, richten zich op communicatie, bewustwording rondom loodvrij vissen en stimulering van gebruik van alternatieven, zetten zich in om op Europees niveau tot maatregelen te komen om een loodvrije sportvisserij te realiseren en bevorderen ontwikkeling en gebruik van Loodvervangers. Waar nodig wijzen zij een of meerdere trekker(s) aan die de benoemde actie primair oppakt.

Artikel 3. Organisatie

1. Partijen overleggen met elkaar in een periodiek overleg.
2. Het periodiek overleg zal bestaan uit zes deelnemers, die elk een Partij vertegenwoordigen. De deelnemer die Sportvisserij Nederland vertegenwoordigt, oefent tevens het voorzitterschap uit. Hierbij geldt dat:
 - a. de deelnemers zich kunnen laten vervangen door een andere vertegenwoordiger van de betreffende Partij;

- b. indien nieuwe Partijen tot deze samenwerkingsovereenkomst toetreden als bedoeld in artikel 11, zij een vertegenwoordiger als deelnemer van het periodiek overleg kunnen laten aansluiten.
3. In het periodiek overleg zullen de deelnemers de volgende werkzaamheden uitvoeren:
- het bewaken van de voortgang van de uitvoering van de doelstellingen;
 - het bespreken van de stand van zaken omtrent de lopende activiteiten;
 - het bezien of bijsturing nodig is of nieuwe acties moeten worden ondernomen ter bevordering van de naleving van de doelstellingen.
4. De deelnemers komen minimaal twee keer per jaar bijeen om een periodiek overleg te voeren. De deelnemers worden ondersteund door een secretariaat dat wordt gevoerd door Sportvisserij Nederland. Het secretariaat draagt zorg voor de organisatie van vergaderingen en de verslaglegging hiervan.
5. Iedere Partij draagt verder de eigen kosten voor de uitvoering van haar doelstellingen en de inzet van zijn of haar eigen deelnemer, tenzij anders wordt overeengekomen.

II. Inzet en acties van Partijen voor gezamenlijke aanpak

Artikel 4. Communicatie en bewustwording loodvrij vissen

- Partijen realiseren en continueren (en verbeteren waar nodig) de gezamenlijke communicatiestrategie die als doel heeft sportvissers bewust te laten worden van:
 - de meerwaarde van loodvrij vissen;
 - het groeiende aanbod van Loodvervangers;
 - de effecten van het gebruik van lood op het milieu;
 - de gevolgen voor de menselijke gezondheid
- Onderdelen van deze communicatiestrategie zijn in elk geval:
 - voortzetten van de bestaande bewustwordingscampagne gericht op hengelsportverenigingen, sportvissers en winkels met onder andere publicaties en (gratis) advertorials in Hét VISblad, andere externe hengelsportmedia, VISTV en sociale media (trekker: Sportvisserij Nederland);
 - voortzetten van het informeren van de retailketen (van producent tot verkoper) over ontwikkelingen op het gebied van loodvrij vissen (trekker: Sportvisserij Nederland en Korda Europe; na besluitvorming van de Europese Unie betreffende restrictie ook I&W en VWS);
 - voortzetten van de promotie van loodvrij vissen bij viswedstrijden en andere evenementen. Het is de nadrukkelijke intentie van Partijen dat er bij zoveel mogelijk viswedstrijden ook daadwerkelijk loodvrij wordt gevestigd en dat er bij internationale wedstrijden waar mogelijk een voortrekkersrol wordt vervuld (trekker: Sportvisserij Nederland);
 - verduidelijken wenselijkheid van verschillende materialen als loodalternatieven richting sportvissers en de retailketen (trekkers: I&W, Unie van Waterschappen, Sportvisserij Nederland en Korda Europe).

Artikel 5. Stimulerende maatregelen

Partijen zetten zich in om loodvrij vissen te stimuleren. Zij streven om dit te doen door:

- a. actieve communicatie richting sportvissers en hengelsportzaken over het belang om geen lood meer te gebruiken, maar milieuvriendelijker alternatieven;
- b. het stimuleren van het gebruik van alternatieven door sportvissers op 1) plekken waar veel Loodverlies is; bijvoorbeeld door middel van uitvoering van (lokale) projecten en initiatieven; 2) tijdens wedstrijden waar mogelijk;
- c. het stimuleren van de beschikbaarheid van milieuvriendelijke Loodvervangers en het verkennen van wettelijke mogelijkheden om de transitie naar een loodvrije sportvisserij te bespoedigen;
- d. monitoring van (de afname van) het loodgebruik en het gebruik van alternatieven;
- e. inzetten van de eigen netwerken en contacten om nieuwe samenwerkingsmogelijkheden te identificeren (bijvoorbeeld met producenten en verkopers van producten voor sportvissers) die de transitie naar loodvrij vissen kunnen versnellen.

Artikel 6. Europees traject

Met het restrictievoorstel van ECHA is een traject gestart voor mogelijke Europese regelgeving om loodgebruik te beperken. Partijen verwachten dat de Europese Commissie voor 31 december 2026 een besluit neemt over een voorstel voor een gebruiks- en verkoopverbod van Vislood in de Europese Unie in lijn met het voorstel van ECHA. Partijen spannen zich in om de werkzaamheden van de Commissie te ondersteunen. Partijen zetten zich als volgt in:

- a. I&W en VWS zetten zich in om met buurlanden en waar mogelijk op Europees niveau tot maatregelen te komen om een visloodvrije sportvisserij te realiseren. De voorkeur van de Partijen gaat uit naar een Europees verbod, maar als dit op zich laat wachten, dan zal bij buurlanden worden gepleit voor een gezamenlijk verbod met buurlanden;
- b. I&W, Unie van Waterschappen, Sportvisserij Nederland en Korda Europe zetten in op Europese bewustwording ten aanzien van het gebruik van milieuvriendelijke Loodvervangers door sportvissers, zodat andere zware en milieubezwaarlijke stoffen worden gemedend;
- c. I&W, VWS en LVVN verkennen vervolgstappen om de transitie naar een visloodvrije sportvisserij te bespoedigen, binnen Nederland en waar mogelijk ook in samenwerking met gelijkgestemde landen.

Artikel 7. Bijdragen per Partij

1. Sportvisserij Nederland is bereid om:
 - a. de secretariële werkzaamheden van het secretariaat voor het periodiek overleg bedoeld in artikel 3 op zich te nemen en in de kosten daarvan te voorzien, het periodiek overleg voor te zitten en de verslaglegging van het overleg te verzorgen;
 - b. mediabudget en advertentieruimte beschikbaar te stellen voor het promoten van een loodvrije

- sportvisserij;
- c. budget beschikbaar te stellen voor het aanschaffen en verspreiden van Loodvervangers ter promotie en stimulering van loodvrij vissen;
 - d. commerciële visvijvers en visparken te stimuleren om de transitie naar loodvrij vissen te maken.
2. Korda Europe is bereid om:
 - vragen en wensen vanuit praktijk en beleid in de transitie naar loodvrij vissen op te halen
 - ontwikkelingen te delen vanuit productie en handel zoals nieuwe producten, nieuwe materialen, vraagontwikkeling
 - kansen en beperkingen voor loodvrij vissen vanuit productie en handel in te brengen
 3. De Unie van Waterschappen is bereid om waterschappen te stimuleren om bij te dragen aan lokale projecten, initiatieven en campagnes om loodgebruik terug te dringen en Loodvervangers te promoten. Daarnaast zal de Unie van Waterschappen kennisuitwisseling organiseren over succesvolle maatregelen, bijvoorbeeld om te komen tot loodvrije waterlichamen.
 4. I&W is de nationale bevoegde instantie als bedoeld in de Europese Verordening REACH en is daardoor in Nederland het eerste aanspreekpunt voor het restrictievoorstel van ECHA en de besluitvorming hierover door de Europese Commissie. I&W, in het bijzonder Rijkswaterstaat van het ministerie van I&W, zet zich in de context van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) in voor vermindering van lood in de sportvisserij op zee door middel van ondersteuning bij uitvoering van pilot(s) op populaire visplekken langs de kust met als doel het stimuleren van gebruik van loodalternatieven in samenwerking met Sportvisserij Nederland gebaseerd op uitkomsten van gedragsonderzoek uitgevoerd in 2023-2024⁵.
 5. LVVN is bereid om met inachtneming van de relevante wettelijke kaders en procedures zorg te dragen voor het continueren van de bestaande screening- en logboekonderzoeken naar loodgebruik door CVO/WMR. LVVN informeert de deelnemers over de uitkomsten hiervan.

Artikel 8. Gegevensuitwisseling

Voor het uitwisselen van persoonsgegevens of andere gegevens in het kader van deze samenwerkingsovereenkomst, zoals bedrijfsgegevens en concurrentiegevoelige informatie, en de verwerking daarvan maken Partijen zodanige afspraken dat wordt voldaan aan de eisen die hierop van toepassing zijn zoals de Europese en nationale wet- en regelgeving, bijvoorbeeld de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Wet open overheid.

III. Slotbepalingen

Artikel 9. Wijzigingen

1. Indien het in artikel 6 bedoelde traject voor 31 december 2026 resulteert in een voorstel van de Europese Commissie voor een gebruiks- en verkoopverbod van Vislood in de Europese Unie, zullen

⁵ [Gedragsonderzoek: Inzichten, strategie en interventies voor een duurzame, loodvrije sportvisserij in 2027 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Partijen in overleg treden om te bezien of de gemaakte afspraken omtrent het nastreven van de doelstellingen van deze samenwerkingsovereenkomst moeten worden herzien of gewijzigd.

2. Een verzoek tot wijziging van de samenwerkingsovereenkomst kan, indien mogelijk, op verzoek van één der Partijen schriftelijk plaatsvinden aan de andere Partijen. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij de wens daartoe schriftelijk aan de ander heeft meegedeeld. Iedere wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
3. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de samenwerkingsovereenkomst gehecht en worden hiermee tot integraal onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst gemaakt. De wijziging wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 10. Evaluatie

Partijen evalueren de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst medio 2029. Deze evaluatie resulteert in één eindverslag.

Artikel 11. Toetreding van nieuwe Partijen

1. Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot deze samenwerkingsovereenkomst. Een toetredende partij dient de bepalingen uit deze samenwerkingsovereenkomst die op haar van toepassing zijn zonder voorbehoud te aanvaarden, het doel in artikel 2 volledig te onderschrijven en een betekenisvolle en concrete bijdrage te kunnen leveren aan het bereiken hiervan.
2. Een nieuwe partij maakt haar schriftelijke verzoek tot toetreding, met daarin opgenomen haar concrete bijdrage en inzet zoals bedoeld in artikel 7, schriftelijk bekend aan Sportvisserij Nederland.
3. Zodra alle partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende Partij de status van Partij bij de samenwerkingsovereenkomst en gelden voor die Partij de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst die op haar van toepassing zijn.
4. Het verzoek tot toetreding met daarin opgenomen de eventuele bijdrage en inzet (inclusief financiële en juridische gevolgen) en de verklaring tot instemming van de Partijen worden als bijlage aan de samenwerkingsovereenkomst gehecht en maken hiervan een integraal onderdeel uit. De (zakelijke inhoud van de) wijziging wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 12. Opzegging

1. Elke Partij kan deze samenwerkingsovereenkomst met inachtneming van een opzegtermijn van 1 maand schriftelijk opzeggen. Opzegging dient afzonderlijk te geschieden aan ieder der Partijen.
2. Wanneer een Partij de samenwerkingsovereenkomst opzegt, blijft de samenwerkingsovereenkomst voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.

Artikel 13. Nakoming en escalatieregeling

1. Partijen komen overeen dat de nakoming van deze samenwerkingsovereenkomst niet in rechte afdwingbaar is.

2. Indien er sprake is van een geschil, maakt één van de Partijen daarvan schriftelijk en gemotiveerd melding aan de andere Partijen, waarna Partijen binnen 6 weken na een zodanige melding met elkaar in overleg treden om te bezien of in der minne een oplossing van het geschil kan worden gevonden.
3. Indien sprake is van omstandigheden die van dien aard zijn dat deze samenwerkingsovereenkomst billijkheidshalve behoort te worden gewijzigd dan wel van onvoorziene omstandigheden die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst, maakt één van de Partijen daarvan schriftelijk en gemotiveerd melding aan de andere Partijen, waarna Partijen over de noodzaak van wijziging of beëindiging van deze samenwerkingsovereenkomst in overleg treden.

Artikel 14. Inwerkingtreding en openbaarmaking

1. Deze samenwerkingsovereenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en loopt tot en met 31 december 2029. Uiterlijk drie maanden voor de laatstgenoemde datum treden Partijen in overleg over voorzetting van deze samenwerkingsovereenkomst.
2. Deze samenwerkingsovereenkomst wordt na ondertekening gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 15. Ondertekening in verschillende exemplaren

Deze samenwerkingsovereenkomst kan worden ondertekend in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben als wanneer deze afspraken zouden zijn ondertekend door alle ondertekenaars in één exemplaar.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
namens deze,

de directeur-generaal Water en Bodem, J.H. Sloomaker

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
namens deze,

de directeur-generaal Volksgezondheid, M. Sonnema

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

CONCEPT

*De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en
Natuur,
namens deze,
de waarnemend directeur-generaal Natuur, Visserijen Landelijk gebied, D.L.M. Slangen*

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

CONCEPT

*De Unie van Waterschappen,
vertegenwoordigd door de voorzitter, Jeroen Haan*

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

CONCEPT

*Sportvisserij Nederland,
vertegenwoordigd door de directeur, Rosetta Kooistra*

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

CONCEPT

Korda Europe,

vertegenwoordigd door Managing director Maurice Keulen

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

CONCEPT